

Liite 1. Kotiopetuksen järjestäminen Muonion kunnassa

Huoltajalla on oikeus päättää oppivelvollisen siirtämisestä kotiopetukseen. Kun ilmoitus lapsen siirtymisestä kotiopetukseen saadaan huoltajalta, huoltajaan tulee olla yhteydessä ja sopia valvonnan käytännön järjestelyistä sekä käydä läpi huoltajan ja kunnan vastuut ja velvoitteet.

Huoltaja vastaa perusopetuksen oppimäärää vastaavien tietojen saavuttamisesta ja oppivelvollisuuden edistymisestä. Huoltaja vastaa lapsen opintojen järjestelyistä, kuten oppimateriaalin, työvälineiden ja -aineiden hankkimisesta sekä varsinaisesta opiskelusta. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää opetusta kotiopetuksessa olevalle lapselle.

Oppivelvollisen on saatava kotiopetuksessa perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Perusopetuksen yleiset tavoitteet on määritelty valtioneuvoston asetuksessa 422/2012. Opetushallituksen päättämässä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) määritellään oppiaineista tehtävä, opetuksen tavoitteet ja tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet. Lisäksi perusteissa määritellään tavoitteet, jotka koskevat oppimisympäristöihin ja työtapoihin sekä ohjaukseen, eriyttämiseen ja tukeen ja oppimisen arviointiin liittyviä erityisiä näkökulmia kussakin oppiaineessa. Opetushallitus on antanut ohjeita kotiopetuksen toteuttamiseen. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kotiopetus>

Perusopetuksen oppimäärä sisältää seuraavia oppiaineita:

- äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli (ruotsi tai suomi), vieras kieli, ympäristöoppi, terveystieto, uskonto tai elämäntutkimustieto, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, liikunta, musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous.

Kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen ei tarvitse opiskella valinnaisia aineita tai taide- ja taitoaineiden valinnaisia. Huoltajan vastuulla olevan oppivelvollisuusikäiselle annettavan kotiopetuksen ei myöskään tarvitse sisältää oppilaanohjausta.

Huoltaja toimittaa aloituspalaveriin tutkivalle opettajalle käyttämänsä opetussuunnitelman, joka perustuu valtakunnallisten säädöksiin ja täyttää perusopetuksen oppimääriä vastaavat tiedot ja taidot.

Tietyt säädösten mahdollistamat joustot opiskelun järjestämisessä koskevat vain koulua käyviä. Huoltajan päätöksellä kotona opiskelevaa ei voida esimerkiksi vapauttaa jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan yhteisen aineen opiskelusta. Kotona opiskelevan oppimääriä ei voida myöskään yksilöllistää, sillä erityisopetus päätös voidaan tehdä vain koulussa opiskelevalle.

Valvonnan järjestäminen

Perusopetuslain 26 §:n mukaan kunnan tulee valvoa oppivelvollisen edistymistä, jos tämä ei osallistu kouluopetukseen. Lainsäädäntö ei sisällä määräyksiä valvonnan käytännön järjestelyistä, vaan niistä päätetään paikallisesti.

Muoniossa sovelletaan yleistä käytäntöä, että koulu nimeää tutkivan opettajan, jonka tehtävänä on selvittää ja arvioida oppivelvollisen edistymistä.

Huoltajien kanssa laaditaan kotiopetussuunnitelma, johon liitetään noudatettava opetussuunnitelma vähintään lukuvuodeksi kerrallaan, sekä suunnitelma valvonnan aikataulusta ja näytöistä. Opiskelu voi olla vuosiluokkiin sitomatonta, mutta opetus tulee suunnitella niin, että oppilas ei jää opinnoissaan jälkeen ja opinnot etenevät loogisessa järjestyksessä.

Oppivelvollisen edistymistä valvotaan ja seurataan suhteessa perusopetuksen oppimäärään kuuluvien oppiaineiden tavoitteisiin. Usein blogi tai portfolio, joka sisältää myös videoitua aineistoa, on toimiva näyttö kotona tehdyn työn dokumentoimisesta. Taito- ja taideaineissa myös tehtyjä töitä voidaan edellyttää tuotavan näytettäväksi. Valvontatilaisuudessa näytön tapoja voivat olla keskustelut, kirjalliset ja suulliset sekä mahdollisesti myös toiminnalliset näytöt.

Valvontatilaisuudet

Valvontatilaisuus järjestetään kahdesti vuodessa. Sopimuksessa määritellysti esimerkiksi joulukuussa ja toukokuussa. Tutkiva opettaja ilmoittaa kahta viikkoa ennen valvontatilaisuutta sen ajankohdan ja paikan huoltajalle.

Arviointin jälkeen tutkiva opettaja laatii oppivelvollisen edistymisestä kirjallisen selosteen, joka toimitetaan asuinkunnalle. Asuinkuntaa edustaa rehtori. Lausunto annetaan myös oppivelvollisen huoltajalle. Seloste ei ole todistus.

Erillinen tutkinto

Kotiopetuksessa oleva lapsi saa oppimista seuraavalta taholta päätöksen vuosiluokan oppisisällön suorittamisesta. Perinteistä ns. todistusta ei anneta, ellei huoltaja halua lapsen peruskoulun suorittamisesta erikseen ns. erityistä tutkintoa. Sellaisesta sovitaan erikseen.

Kotiopetus lukio-opetuksessa

Oppivelvollisuuden pidennyttyä kahdeksaantoista ikävuoteen ja toisen asteen koulutukseen tätä ohjetta sovelletaan pääosin myös lukio-opetuksessa. Opetussuunnitelma noudattaa lukion opetussuunnitelman perusteita ja valvonnasta vastaa lukion rehtori. On odotettavissa, että opetushallitus laatii asiasta uutta ohjeistusta.